

Pragmatizam (makedonski)

Vrsta: Seminarski Ċ Broj strana: 7 Ċ Nivo: Pedagoški fakultet

Pragmatizmot se javuva kako reformsko dviŹewe pri krajot na XIX i poĉetokot na XX vek vo Amerika. Negov tvorec e Ć. S. Pirs, a glaven pretstavnik e Vilijam Xejms. Ovaa filozofija mnogu brzo se raširila vo svetot, pa i vo denešno vreme se ĉuvstvuvaat vlijanijata.

Vo pragmatizmot doaĊa do izraz amerikanskiot stremeŹ da se daje eden pogled na svetot koj gi stava nad sé materijalnite zadovolstva. Ovaa filozofija moŹe da se nareĉe eklektiĉka, bidejĉi ne dava ništo novo i originalno tuku od razni sistemi go zema ona što za nego izgleda toĉno i formira edna celina (empirizmot, pozitivizmot, subjektivizmot). Toj nema ni svoi dogmi, ni posebni uĉewa, toj e samo metod koj povzuva i obedinuva razliĉni filozofski pravci. Kako što istaknuva Papini, "toj se naoĊa vo centarot na našite teorii kako nekoj hodnik vo hotel, hodnik koj im pripaĊa na site i site moraat da minat niz nego ako sakaat na praktiĉen naĉin da vlezat ili izlezat od svoite soodvetni odai". Celta e da se izbegne ednostranosta na drugite pravci i da se najde tret pat na filozofijata, koj go narekuva "radikalen empirizam". Spored Xejms od našite psihološki sklonosti i temperament zavisi dali ĉe bideme luĊe so "neŹen" ili "Źilav duh", so materijalistiĉko ili idealistiĉko gledište. Ottuka go izvlekuva gledišteto za pluralizam na vistinata i smeta deka ima tolku vistini kolku što ima luĊe. Za nego nema edna apsolutna vistina, taa e relativna. Iskustvoto e priĉinata vrz koja se formira temperamentot kaj luĊeto. Ne e tolku vaŹna objektivnata stvarnost tuku mislata koja ne vodi od edno vo drugo iskustvo, povrzuvaĉi gi neštata, deluvajĉi sigurno i donesuvajĉi ne do potrebite i interesite t.e do vistinata. Od ova negovo sogleduvawe proizleguva teorijata deka vistinoto e ona što uspeva, što e korisno. Pragmatizmot se drŹi za faktite i konkretnoto, ja nabqduva vistinata vo oddelni sluĉai i potoa ja generalizira. Toj nema ništo protiv apstrakciite, nema nikakvi predrasudi se dodeka tie sluŹat za da se razberat konkretnite fakti i dodeka ne vodat kon nešto. Isto taka nema ništo protiv teologijata. Teološkite idej se sfaĉaat kako pravo za duhovna i moralna poĉinka, ostavajĉi go svetot vo podobri race, idej koi bi ni pomognale da vodime podobar Źivot. Edna ideja e vistinata ako se veruva deka e korisna i uspee vo našiot Źivot, iako e sprotivna so nauĉnite dostignuvawa. Svetot e dinamiĉen proces, Źivotot e rastewe, a stvarnosta promena. Vistinata ne e utvrdena, sovršena i konstantna; taa e relativna i zatoa ideite sami po sebe ne se ni vistiniti ni laŹni. Otkoga ĉe se primenat vo praksata moŹe da se utvrdi nivnata korist i vinitost. Mislata ne se sogleduva vo suštinata, tuku neŹinite posledici vo praksata. Negovata filozofija se razviva i vo humanistiĉki pravec bidejĉi ima subjektivistiĉki pogled, se stava vo korist na ĉovekot, vo individualizam i vo instrumentalizam, zatoa što vistinata e instrument koj ne odrŹuva vo Źivotot i pretstavuva individualen proizvod.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŹETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŹETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com